

Barns rettssikkerhet i utvisningssaker må styrkes

Hensynet til barns beste er viktig i alle offentlige instanser, også i deres møte med UDI og UNE. En trygg barndom varer livet ut. Det er derfor viktig å sørge for at dette også får gjelde for barn med foresatte som søker opphold i Norge, og dette særlig med tanke på den sårbare situasjonen barnet allerede er i. I dag viser begge disse i liten grad hensyn til barnets beste i saker som omhandler utvisning av foresatte som søker opphold i Norge. Regjeringen må ta det politiske ansvaret for denne situasjonen og sørge for at det faktisk blir tatt hensyn til barns beste.

Sakkyndige blir engasjert for sent i aktuelle saker og får sakene vurdert for sent eller ikke i det hele tatt.

Over 2500 norske barn rammes av utvisningsvedtak mot foreldre i følge reportasjer gjort av NRK i 2019. I alle disse sakene er det viktig at det blir tatt hensyn til at utfallet av saken er for barnets beste. Dette innebærer at UDI og UNE må sørge for å innhente informasjon om situasjonen til barnet i større grad, dets tilknytning til de foresatte og gjenværende foresattes omsorgsevne – faktorer som følges for dårlig opp ifølge Redd Barna og NOAS (Norsk organisasjon for asylsøkere). Manglene blir særlig synlige med tanke på at UDIs vedtak ofte er en standardisert tekst hvor barnets situasjon og eventuelle konsekvenser av utvisning ikke blir oppgitt.

Barn har mye kunnskap om seg selv og deres situasjon. For å sikre barnets beste bør det derfor sørges for at de får ta del i muntlig og direkte kommunikasjon slik at deres perspektiver og ønsker i større grad har muligheten til å komme frem og bli lyttet til.

En politikk hvor disse hensynene ikke blir tatt er en politikk hvor asylpolitiske hensyn trumfer hensynet til barns beste. Det er en asylpolitikk som svikter barna. SV mener at dette ikke holdbart, i tillegg til at det undergraver tilliten til systemet vårt. Dagens situasjon for barn i saker som omhandler utvisning av foresatte som søker opphold i Norge bygger ned troverdigheten til de humanitære verdiene som bør være bunnplanken i det norske samfunnet. Det er nedslående at dette ofte er snakk om norske statsborgere, men som likevel ikke har rettigheter på lik linje med andre barn i Norge.

Et argument som ofte blir brukt, er at forelderen bare kan ta med seg barna sine. Problemet med dette er omfattende, blant annet:

1. hvorfor skal norske barn måtte bo i et annet land hvor de verken kjenner språk, kultur e.l., og som kanskje til og med er utrygt for dem å bo i?
2. dette vil ofte medføre brudd med den andre forelderen som da blir igjen i Norge (eller som tvinges til å bryte opp sitt liv og sin karriere i Norge for å flytte til et nytt land).

Dette gjelder brudd på utlendingsloven som ofte ligger langt tilbake i tid (oppgav uriktige opplysninger ved ankomst til Norge, eller det er tvil om identitet). I slike saker blir det særlig tydelig at det er viktig styrke barnas rettssikkerhet.

SV mener derfor at:

- Norge må styrke barns rettsikkerhet og sørge for at barnekonvensjonen også følges i saker som gjelder utvisning.
- Det må igangsettes et arbeid som kan gi oppdatert kunnskap om hvor mange barn som rammes av utvisningsvedtak mot sine foreldre, samt innhente informasjon om hvordan barna påvirkes av slike relasjonsbrudd.
- SV krever at regjeringa straks setter i gang med varslet gjennomgang av praksis på asylfeltet opp mot barnets beste, og sikrer at dette også gjelder UDI og UNE sine vurderinger av barnets beste i utvisningssaker.
- I saker som ender med oppsplitting av familier bør det kunne fremmes krav om utsatt iverksettelse av utvisningsvedtak frem til saken er rettslig prøvet.
- Det klargjøres hvilke rettigheter norske barn har mht. retten til familieliv og retten til en oppvekst i Norge. Barnets beste i utvisningssaker må tillegges tyngre vekt enn innvandringsregulerende hensyn.
- Det gjøres en tydeligere vurdering av barnets situasjon og behov, og hvordan barnets beste kan ivaretas i disse sakene.
- Hovedregelen for brudd på utlendingsloven skal være andre reaksjonsformer enn utvisning, som bøter, senere permanent oppholdstillatelse eller karenstid for statsborgerskap, når utlendingen har barn bosatt i Norge.